

**Devlet Memurları Kanunu ile ilgili Yetki kanunu tasarısının
Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları
(M. Meclisi : 1/550; C. Senatosu : 1/75)**

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 518)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 4729*

21 . 4 . 1972

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Millet Meclisinin 20 . 4 . 1972 tarihli 75 nci Birleşiminde Anayasanın 64 ncü maddesi gereğince öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Devlet Memurları Kanunu ile ilgili yetki kanunu tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

*Sabit Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı*

Not : Bu tasarı 26 . 11 . 1971 tarihinde Başkanlıkça ilk komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 14 . 17, 20 . 4 . 1972 tarihli 72, 73 ve 75 nci Birleşimlerinde Anayasanın 64 ncü maddesi gereğince öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 518)

Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/75
Karar No. : 10*

4 . 5 . 1972

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 20 Nisan 1972 tarihli 75 nci Birleşiminde Anayasanın 64 ncü maddesi gereğince öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, Devlet Memurları Kanunu ile ilgili yetki kanunu tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 21 Nisan 1972 tarihli ve 4729 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle Komisyonumuzun 4 Mayıs 1972 tarihli Birleşiminde Başbakanlık Devlet Personel Dairesi ile Maliye Bakanlığı temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, 31 Temmuz 1970 tarihli ve 1327 sayılı Kanunla değişik 14 Temmuz 1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun kapsamına giren konularda ve işbu tasarıda gösterilen sınırlar içinde Bakanlar Kuruluna Kanun hükmünde kararname çıkartabilme yetkisi verilmesini öngörmektedir.

Tasarı Komisyonumuzca, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 20 Eylül 1971 tarihli ve 1488 sayılı Kanunla değiştirilen 64 nci maddesinin - ESASLARI - ve - ESPRİSİ - gözetilerek incelenmiş ve tartışılmıştır.

Anayasamızın 64 nci maddesinin ikinci fıkrasının hükmü aynen şöyledir :

«Türkiye Büyük Millet Meclisi kanunla, belli konularda, Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarmak yetkisi verebilir. Yetki veren kanunda, çıkarılacak kararname amacı, kapsamı ve ilkeleriyle bu yetkiyi kullanma süresinin ve yürürlükten kaldıracak kanun hükümlerinin açıkça gösterilmesi ve kanun hükmünde kararnamede de yetkinin hangi kanunla verilmiş olduğunun belirtilmesi lâzımdır.»

İşbu 64 nci maddenin gerekçesinin - giriş - ve - kapsam ve ilkeleriyle kullanma süresine - ilişkin «a» fıkrasında da şu açıklamalar yer almıştır.

«Parlömanter rejimlerde, kanun yapmanın belli usullere uyulmak zorunluluğu sebebiyle, bir zaman aldığı ve gecikmeler meydana geldiği bir gerçektir. Değişen iktisadi ve sosyal şartların gereği olarak, bazı hukuk kurallarının bu usuller dışında yürürlüğe konulabilmesi çağdaş Devlet anlayışının tabii bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anayasamızın 5 nci maddesi hükmünü bozmamak ve her halde önceden Yasama Meclislerince esasları bir kanunla tespit olunan sınırlar içinde kalmak kaydı ile Hükümete kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisinin verilmesi ve bu yetkiyi düzenleyen hükmün, Türkiye Büyük Millet Meclisinin genel olarak görev ve yetkilerini belirleyen 64 nci maddesine eklenmesi uygun görülmüştür.»

a) Türkiye Büyük Millet Meclisi bir «Yetki Kanunu» ile belli konularda Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verebilecektir. Yetki Kanununda çıkarılacak kararname amacı, kapsamı ve ilkeleriyle bu yetkiyi kullanma süresinin ve yürürlükten kaldırılacak kanun hükümlerinin açıkça gösterilmesi gerekir.»

Arz edilen Anayasa hükmü ve kanun koyucunun bu hükmü esas açıklamaları gözetildiğinde, her yetki kanunu için şu kuralların varlığının şart olduğu görülür.

a) Yetki veren kanun, Anayasamızın 5 nci maddesinde yer alan ve yasama yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisine aid olduğuna ve bu yetkinin devredilemeyeceğine dair temel ilkeyi zedelemeyici ve muhafaza edici olmalıdır.

b) Yetki veren kanun, sosyal ve ekonomik şartların gereği olarak, - gecikmesinde sakınca görülebilecek - hallerde söz konusu olmalıdır.

c) Yetki veren kanun, kanun hükmündeki kararnamenin - alanını ve sınırlarını açıkça belirtici - nitelikte olmalıdır.

d) Yetki veren kanun, çıkartılacak kararname amacı - kapsamı - ilkeleri - kullanma süresi - ve - yürürlükten kaldırılacak kanun hükümleri - yönlerinden - açık hükümler getirici - olmalıdır.

e) Yetki veren kanun, bütün bu kuralları bünyesinde topluca ihtiva edici nitelikte olmalıdır.

Komisyonumuzun görüşmelerine konu olan tasarı, 31 Temmuz 1970 tarihli ve 1327 sayılı Kanunla değişik 14 Temmuz 1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun bütünüyle uygulamaya başlandığı tarihten günümüze kadar geçen sürede, uygulayıcılar tarafından tespit olunan - aksaklıkları - ve - eksiklikleri - ve nihayet gerek uygulayanlar ve gerek haklarında uygulananlar ile bilim çevrelerinin - eleştirileri - ve - araştırmaları - esaslarında tasarı metninde yer alan maddelerde yine tasarı tarafından benimsenen ilkelere uygun olarak icabeden değişikliklerin yapılabilmesini ve - personel rejimi - gibi ancak zaman içinde uygulamalar ile yerleşip gerçekten - tatmin edici - ve - ihtiyaçları karşılayabilecek - hüviyeti kazanabilecek bir hukukî düzenlemenin, bu mahiyetine uygun olarak normal kanun yapma yolu ile değil - daha süratli - ve - daha esnek - olan - kanun hükmündeki kararname - yolu ile gerçekleştirilebilmesi maksadını gütmekte ve sınırları açık bir şekilde tayin edilen alanın iki yıllık bir süre için bu yolla düzenlenmesini derpiş etmektedir.

Komisyonumuz, metinde yer alan - teknik hükümlerin - İhtisas Komisyonunca tartışılarak değerlendirilmesinin doğruluğuna ve sıhhatine inanarak, yukarıda arz edilen görüşler ve gerek 64 nci madde hükmünün gerek madde gerekçesinin tahlili ile saptanan Anayasa kuralları yönünden yaptığı inceleme sonucunda tasarının gerek hazırlanış - neden - ve - şekli - ve gerek - ihtiva ettiği hükümler - yönünden, Anayasanın 64 nci maddesinde yer alan «Kanun hükmünde kararname» müessesesinin icaplarına uygun olduğu mütalâası ile tasarımı benimsenmiş ve tasarı metninde bu yolda bir hüküm yer almadığını da gözeterek, gerek kanunlar ve gerek idare hukuku prensipleri sonucu, yasama meclisleri personeli hakkında, uygulamaya mercii olarak Başkanlık divanlarının tasarruf ve yetki haklarının saklı ve olağan telâkki edilmek gerektiği nedeni ile bu konuda bir tartışma ve görüşme açmakta bir gerek görmemiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2, 3, 4, 5, 6 ve 7 nci maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Gereği için Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü		
Samsun	Eskişehir	Ağrı	Ankara
R. Rendeci	Ö. Ucuzal	S. Türkmen	T. Kaplanlı
Bursa	Mardin	Rize	Sakarya
Ş. Kayalar	A. Bayar	O. M. Agun	M. Tırlı
	Tokat	Tabii Üye	
	Z. Betil	M. Ataklı	

Bütçe ve Plân Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe ve Plân Komisyonu
Esas No. : 1/75
Karar No. : 42

9 . 5 . 1972

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 20 . 4 . 1972 tarihli 75 nci Birleşiminde Anayasanın 64 nci maddesi gereğince öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyalara kabul edilen, Devlet Memurları Kanunu ile ilgili yetki kanunu tasarısı, Komisyonumuzun, 9 Mayıs 1972 tarihli 19 neu Birleşiminde ilgili Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Dairesi temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve bu kanuna ek maddeler getiren, değişiklikler yapan 1327 sayılı kanunların tatbiki sonucu ortaya çıkan aksaklıkları düzeltme ve bu kanunların yürürlüğe girmesinden itibaren gerek ana ve gerekse intibak hükümleri üzerinde sürdürülen tenkit ve şikâyetleri bir hal tarzına bağlamak gereğine değinmekte, ancak bu değişikliklerin şimdiden pek çok maddeyi kapsayacağı ve normal Parlâmento düzeni içinde yapılacak çalışmaların pek çok zaman kaybına yol açacağı, personel rejiminin böyle bir zaman kaybına tahammülü bulunmadığı noktasından hareketle, acele tedbirler alma zaruretinin hâsıl olduğunu ve bu nedenle de ieraya bu hususta kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisinin verilmesini öngörmektedir.

Yukarıda özetle arz edilen hususları ihtiva eden kanun tasarısı Komisyonumuzca uygun mütalâa edilmiş ve benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1 nci, 2 nci, 3 nci, 4 nci, 5 nci, 6 nci ve 7 nci maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulması da kararlaştırılmıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan Uşak <i>M. F. Atayurt</i>	Başkanvekili Gaziantep S. Tanyeri Toplantıda bulunamadı	Sözcü Afyon K. M. K. Karağaçhoğlu Toplantıda bulunamadı	Kâtip Malatya N. Akyurt Toplantıda bulunamadı
Ankara <i>İ. Yetiş</i>	Ankara Muhalefîm, söz hakkım saklıdır <i>Y. Köker</i>	Cumhurbaşkanınca S. Ü. R. Üner Toplantıda bulunamadı	Edirne <i>M. N. Ergeneli</i>
Kocaeli <i>L. Tokoğlu</i>	Kütahya <i>İ. E. Erdinç</i>	Ordu <i>B. S. Baykal</i>	Tabii Üye <i>K. Karavelioğlu</i>
	Bu tasarıda Sözcü Trabzon <i>A. Ş. Ağanoğlu</i>	Urfa <i>İ. E. Karakapıcı</i>	

Muhalefet Şerhi

Tasarı müstafi 1 nci Erim Hükümeti işbaşında bulunduğu sırada Millet Meclisine sevk edilmiş, bu Hükümetin istifası üzerine II nci Erim Hükümetince tekabbül olunarak bugünkü durumuna kadar gelmiştir. Tasarı büyük ölçüde siyasi tercihleri ihtiva etmesi bakımından yeni kurulacak Cumhuriyet Hükümetine tasarı üzerinde görüşlerini bildirebilme inkâmı tanınmak gerekeceği ve komisyondaki müzakerenin yeni Hükümetin kuruluşuna kadar tehiri gerekirken bu inkâmın tanınmaması yeni kurulacak Hükümetin siyasi tercihlerini peşinen tahdit olacağı cihetle usul bakımından muhalifim.

9 . 5 . 1972
Ankara Sentörü
Yiğit Köker

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Devlet Memurları Kanunu ile ilgili yetki kanunu tasarısı

Amaç

MADDE 1. — 1327 sayılı Kanunla bazı maddeleri değiştirilen ve bazı maddeler eklenen 657 sayılı «Devlet Memurları Kanunu» kapsamına giren konularda ve aşağıda belirtilen çerçevede Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir.

Kapsam

MADDE 2. — Bu yetki kanununa göre çıkarılacak kararnameler;

- a) Devlet memurlarının istihdam esas ve usullerine, disipline, ayhklarına, scsyal haklarına ilişkin esasları,
 - b) İntibak hükümlerinin yarattığı farklılıkları, haksızlıkları mevcut maddelerin yetersizliği sebebiyle ortaya çıkan farklı uygulamaları giderecek hükümleri,
- Kapsar.

İlkeler

MADDE 3. — Bakanlar Kurulu 1 nci madde ile verilen yetkiyi kullanırken kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslı ve sürekli görevin yerine getirilmesi şartına uymak suretiyle aşağıdaki ilkeleri göz önünde bulundurur:

- a) Kanunun kapsamını, istihdam şekillerini, sözleşmeli ve muvakkat istihdam şekillerini, sınıflandırma esaslarını yeniden düzenliyerek kamu hizmetlerinin aksamadan yürütülmesini sağlamak,
- b) Disiplin hükümlerini düzenlemek,
- c) Eski ve yeni personel rejimlerinden doğan farklılıkları gidermek, kıdem ve yetki dengesini tesis etmek,
- d) Kanundaki boşluk ve tutarsızlıkları gidermek,
- e) Eşit hizmete eşit ücret gereğini, ücretin aleniliğini, hizmette fırsat eşitliğini tahakkuk ettirmek,
- f) Kamu personelinin değerlendirilmesi öngörülen hizmetlerine ait esaslara açıklık getirmek,
- g) Devlet hizmetinde kadro piramidini sağlayacak esasları getirmek.

Yetki süresi

MADDE 4. — Bakanlar Kuruluna 1 nci madde ile verilen yetki bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 2 yıl geçerlidir.

Yetki kapsamına giren maddeler

MADDE 5. — a) 14 . 7 . 1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 2, 5, 22, 39, 45, 46, 47, 49, 51, 52, 59, 60, 62, 63, 64, 66, 67, 69, 75, 76, 78, 79, 80, 82, 87, 90, 97, 99, 110, 116, 120, 121, 126, 127, 128, 128, 130, 132, 133, 134, 135, 136, 139, 141, 152, 153, 157, 164, 165, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 179, 189, 181, 197, 205, 209, 210, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 233, 234, ncü maddeleriyle geçici 3, 16 ve 24 ncü maddeleri,

b) 657 sayılı Devlet Memurları Kanunununda değişiklik yapan 31 . 7 . 1970 tarihli 1327 sayılı Kanunun 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 17, 18, 25, 26, 27, 28, 30, 32, 33, 34, 36, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 47, 48, 49, 50, 55, 58, 59, 60, 63, 64, 66, 70, 71, 74, 77, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 86, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94 ncü maddeleri,

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

*Devlet Memurları Kanunu ile ilgili yetki kanunu
tasarısı*

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE VE PLÂN KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

*Devlet Memurları Kanunu ile ilgili yetki kanunu
tasarısı*

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

c) 1567 sayılı 1972 yılı Bütçe Kanununun 15 nci maddesi,

Hükümlerinden, bu kanunla Bakanlar Kuruluna verilen yetkiye dayanılarak çıkarılacak kararnamelere aykırı bulunan hususlar mezkûr kararnamelerin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yürürlükten kalkar. Bu hususları muhtevi hükümler çıkarılacak kararnamelerde ayrıca gösterilir.

MADDE 6. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Anayasa ve Adalet Koimsyonunun
kabul ettiği metin

Bütçe ve Plân Komisyonunun
kabul ettiği metin

MADDE 6. — Millet Meclisi metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Millet Meclisi metninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Millet Meclisi metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Millet Meclisi metninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

